

Ledarens kallelse

Mose

Mose var en i grunden vanlig man. När man studerar honom ser man svaghet och styrka som hos vilken annan människa som helst. Vi ser honom lätt som ”den store troshjälten” och har svårt att identifiera oss med honom. Men om vi försöker se under texterna och leta efter hans personlighet, hans karakteristiska drag, så kanske människan Mose blir mer hanterlig och förståelig.

1. Moses personlighet (2 Mos 2)

- a. *Han blev uppfostrad vid hovet (2 Mos 2:1-10)*

Säkert blev han ganska bortskämd och avskild från omvärlden.

- b. *Han hade ett hett temperament, men var feg (2 Mos 2:11-15)*

Han levde i lyx och var inte medveten om sitt folks lidande. Chocken blev stor när han såg det och han blev så arg att han tog till dödande våld. Men han vågade inte stå för det han gjort utan smet från konsekvenserna.

- c. *Han var ingen from man.*

Inte någonstans i beskrivningen av Mose liv fram tills dess att Gud kallar honom, står nämnt något om att han hade en relation till Gud. Tvärtom kan man anta att han blivit upplärd i den egyptiska religionen. Han var mer en sekulariserad egyptier än en troende jude.

Om våra personliga egenskaper vore hinder för Guds handlande genom oss som ledare, så borde väl Mose, om någon, bli diskvalificerad direkt. Men av alla tillgängliga människor valde Gud att kalla just Mose. Varför? Gud har andra kriterier än vi har. När man läser texten kan man undra över vilka dessa kriterier är. Gud fick ha mycket tålamod med Mose.

2. Moses kallelse (2 Mos 3:1-6:13)

- a. *Mose är nyfiken och blir överrumplad. (3:1-6)*

Mose ser den brinnande busken som ett intressant naturfenomen som han vill titta närmare på. Han blir förvånad när någon talar till honom ur busken. Gud presenterar sig, Mose blir rädd och vet inte hur han ska bete sig.

- b. *Mose vill inte bli kallad. (3:11,4:10,13,5:22-23,6:12)*

Gud kallar Mose, men Mose pekar hela tiden på sina svagheter och försöker slingra sig undan uppdraget. Han är livrädd inför uppgiften. Gud måste gång på gång visa på att Han själv är den som tar ansvar för det som händer och att Mose kan vila i det.

3. Sensmoral

Vi kan lätt känna igen oss i Mose reaktion inför kallelsen till ledare. Vi kan förstå hans osäkerhet i ledarrollen. Om vi bedömer vår duglighet efter våra egna kvalifikationer så gör vi lätt det som Mose ville göra; säga till Gud: ”Ack Herre, sänd ditt budskap med vilken annan du vill.” (4:13). Vi ska istället se till kvalifikationerna hos den som ger uppdraget. Gud visste vad han gjorde när han kallade dig till ledare, även om du inte visste det själv.

Håkan Lindberg

Ledarens kraftkälla

Nehemja

Nehemja var en stor ledare. När Persien tog över som världsmakt efter Babylonien blev de judiska folket släppt ur sin femtioåriga fångenskap och återvände till de land där de tidigare bott. En del judar stannade kvar frivilligt. Nehemja var en av dem. När han fick höra om läget i sitt gamla hemland, utverkade han tillstånd att åka dit. Han blev den som återuppbyggde landet. Han var säkerligen en mycket karismatisk ledare, med stora personliga resurser. Men det som fascinerar mest i boken som bär hans namn är hans personliga relation till Gud och vilka konsekvenser den får.

1. Nehemjas inre liv

a. Bönen som grund till handling

Redan i Neh 1:4 lyfts bönen fram som ett kännetecknande drag hos Nehemja. När han får höra om läget i Jerusalem gör han inte som vi lätt skulle ha gjort; snabbt gett sig av för att göra något åt det. Nej, Nehemja prioriterar annorlunda. Han satte sig ner och bad i flera dagar. Sedan gick han till aktion.

b. Den ständigt pågående bönen

Nehemja bad och inväntade Guds tid. Och den kom när han minst anade det (2:1-2). Men för Nehemja var bönen alltid nära. På flera ställen i boken dyker den upp på ett oväntat sätt (se t ex. 2:4b, 4:9). Före varje viktigt beslut kom en bön. Vi gör ofta tvärt om som ledare. Först planerar vi och utför verksamheten, sedan ber vi Gud välsigna det vi gjort.

2. Nehemjas realism

a. Ledarskap är arbete

Trots Nehemjas ständiga poängtering av bönen var han ingen inåtvänd och tillbakadragen person. Han såg bönen som grunden, men ihop med den hörde ofrånkomligen arbetet, aktiviteten. Och med ett fungerande inre liv som kraftkälla så tog han sig an det yttre livet. Hela tiden håller han ögonen öppna för Guds tilltal, och ser Guds handlande i det han gör som en självklar sak. Han ser inte sig själv som en stark ledare, utan som en kallad människa som får vara ett redskap för Guds kraft.

b. Ledarskap är jordnära

Nehemja försökte se helheten i sin uppgift och lägga upp strategi. I 4:16-23 ser man hur praktisk och jordnära Nehemja tänkte. Även detaljerna och det praktiska genomförandet såg han som Guds verk och var därför noga även där. När han såg orättvisor bland sina landsmän såg han också det som sin uppgift och ställde det till rätta (5:1-13). Han såg sig som en Guds representant och reagerade och agerade därefter.

3. Sensmoral

För att vi skall fungera som ledare är det viktigt att vårt inre liv fungerar. Om vi tappar bort det inre till förmån för det mer jordnära yttre, så tappar vi vår kraftkälla, vår inspiration och glädje i uppgiften tryter. Nehemjas sätt att göra bön och arbete till en oupplöslig enhet kan vi lära oss något av.

Håkan Lindberg

Ledarens självbild

Paulus

Paulus är en ledargestalt som vi har väldigt svårt att identifiera oss med. Inte bara därför att hans verksamhet som kristen ledare var av så speciell art. Han var ju den förste och otvivelaktigt den mest effektiva missionär kristenheten har haft. Nej, det som gör Paulus svår som identifikationsobjekt är nog snarare hans sätt att se på sig själv. Det är lätt att tycka att han tar till väldigt stora ord om sig själv. Han kan verka både kaxig och högmodig. Men ser man till helheten så finns också texter där Paulus använder mycket små ord om sig själv. Hur hänger det ihop? Vi ser på två texter: 2 Kor 4: 1-15 och Gal 1: 10-24.

1. Paulus beroendeställning (2 Kor 4:1-15)

a. *Kallad trots allt*

Redan i 4:1 pekar Paulus på sitt beroende av Gud. Utan Guds barmhärtighet skulle han inte vara den ledare han är. Genom hela texten poängterar han detta gång på gång, nästan i varenda vers (se 4:2, 4:5, 4:6, 4:7, 4:11, 4:15). Breven igenom är detta hans utgångspunkt, bakgrunden mot vilken allt annat han säger måste ses.

b. *Redskapet är underordnat den som brukar det*

I 4:7 ger Paulus sitt eget perspektiv på sig själv som ledare. Hans framgångar och kraftgämningar, ja allt han företar sig, kommer inte från honom själv, av hans kraft. Nej, det är Guds kraft som verkar genom honom.

2. Paulus frihet (Gal 1:10-24)

a. *Obunden av traditioner*

Paulus såg sig, mot bakgrund av ovanstående, som helt fri och obunden. Han hade varit lagtrogen jude och levt som en sådan efter konstens alla regler. Han tillhörde t o m dem som lyckades bäst med det (1: 14). Men efter sitt möte med den uppståndne så struntade han i alla traditioner. Här kan man se en bakgrund till mycket av det som vi kan uppfatta som raljerande kaxighet. Han har inga andra lojaliteter än den mot Kristus.

b. *Obunden av människor*

”Om jag ännu ville vara människor till lags, skulle jag inte vara Kristi tjänare” (1: 10b). Pga det uppdrag han fått hävdar Paulus mycket bestämt sin frihet gentemot andra människors krav och förväntningar på honom. Just i denna text bör hans ord ses mot bakgrund av att hans apostoliska auktoritet ifrågasatts eftersom han inte fått tydlig tillåtelse av apostlarna i Jerusalem att utföra det han gjorde. Paulus säger då att han inte behöver någon sådan tillåtelse eftersom han fått uppdraget av Kristus själv.

3. Sensmoral

Paulus uppdrag var unikt, och vi kan därför inte på alla punkter kopiera honom som ledare. Däremot kan vi lära oss något om hur vi far se på oss själva som ledare. Vi lever med samma dubbelhet som Paulus. Vi är totalt beroende av Guds kraft, men är samtidigt inte kallade att vända kappan efter vinden och göra vad alla människor ber oss att utföra. Denna frihet måste kopplas ihop med beroendet av Gud för att vi inte skall bli negativt auktoritära ledare och rent av motverka vårt uppdrag.

Håkan Lindberg

Ledarens uppmuntran

Timotheos

Timotheos är kanske den ledare i Bibeln som vi idag har lättast att identifiera oss med. Av breven som Paulus skrev till honom och av de sammanhang när han nämns i andra paulinska brev, kan vi se att han var ung, inte så säker i sin uppgift, lite blyg och tillbakadragen. Vi ser i 1 Kor 16:10-11 hur Paulus rullar ut röda mattan för honom när han skulle komma på besök till Korint. Ändå var han kallad av Gud och fick betyda mycket i den tidiga kristna kyrkan. Just av relationen mellan Paulus och Timotheos kan vi dra lärdom.

1. Timotheos trygghet - Paulus som fader

a. *En fader bryr sig om*

Vi ser i brevinledningarna hur nära Paulus och Timotheos stod varandra. Paulus kallar honom sitt "äkta barn i tron" (1 Tim 1: 1) och sitt "kära barn" (2 Tim 1:2). Timotheos var inte bara en medarbetare utan en vän. Paulus var hans andlige far. Men det var ingen envägsrelation. Vi ser i de personliga anvisningarna i 2 Tim 4:9ff att Paulus ber Timotheos om hjälp. Timotheos fick känna sig både behövd och trygg i Paulus omsorg.

b. *En fader uppmuntrar*

Paulus visste att Timotheos hade det jobbigt i sin uppgift och inte alltid lyckades utföra det han skulle, utan ofta backade när det blev konfrontationen. Men han varken klagade eller skällde på honom. Han utsåg ingen ersättare till honom och gav honom sparken. Istället uppmuntrade han honom. Båda breven till honom är fulla av pep-talk. Och utgångspunkten för Paulus uppmuntran är det han upplevt själv: att Gud som har kallat också ger kraften att utföra den uppgift han kallat till. (Jfr 2 Tim 2:1-13)

2. Timotheos förebild - Paulus som lärare

a. *En lärare ger kunskap*

Paulus var den som förde Timotheos till tro, och han fortsatte att lära honom vad den tro innebar som han skulle förmedla vidare (ex 1 Tim 1:3-11).

b. *En lärare ger föredöme*

Timotheos kunde inte bara höra och lära av Paulus. Han kunde också se hur Paulus levde sitt liv som kristen och ta lärdom av det. Paulus säger i 1 Kor 11:1 "Ha mig till föredöme liksom jag har Kristus till föredöme" (Jfr 2 Tim 1:13). Paulus strävade efter att bli lik Kristus. Därför, och bara därför, kunde han säga att andra skulle försöka efterlikna honom.

3. Sensmoral

Liksom Timotheos behöver vi som ledare idag andliga fäder och mödrar som trygghet, uppmuntrare, kunskapsförmedlare och förebilder. Vi behöver lära oss att uppmuntra lika mycket som vi ger kritik (hur konstruktiv kritiken än må vara). Har vi varit ledare länge kanske vi kan få vara en andlig fader eller moder för någon ledare som är ny i uppgiften. Men vi tror ofta så lite om vår egen förmåga att vi ser det som förmätet att ens försöka vara en andlig förälder för någon annan. Där behöver vi lära av Paulus och hans trygghet i att vara ett redskap för Guds kraft, inte sin egen.

Håkan Lindberg